

سرمایه اجتماعی بستر تحقق توسعه استان کرمان

اما سرمایه های اجتماعی متولد شده از نسل آنها منجر به توسعه ای پایدار در نسل های بعدی شده است. پس با ایجاد حس تعلق و آمیختگی و مشارکت جمعی در نخبگان، اندیشمندان، کارآفرینان، سرمایه گذاران و... بایستی گامهای بلندی به سوی تقویت سرمایه اجتماعی برداشت. بر اساس کار تحقیقاتی که در سال ۱۳۸۷، رنانی و مؤیدفر براساس اطلاعاتی که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در سال ۱۳۸۰ در ۲۸ استان کشور از جمله کرمان با حجم نمونه ۱۶۸۲۴ انجام شد، دریافتند که رابطه مثبتی بین رشد اقتصادی و قابلیت اعتماد وجود دارد و این رابطه در مورد اعتماد عام (اعتماد عمومی به افرادی که نمی شناسیم اما با آنها سروکار داریم همچون اصناف، کارگران و...) قوی تر است، بر اساس این داده ها استان کرمان در کنار استان هایی همچون خراسان، اصفهان و خوزستان از درجه پائینی از اعتماد خاص (اعتماد به اعضای نزدیک به هم همچون خانواده و خویشاوندان) در آن نمونه برخوردار بوده اند، بر اساس یافته های این تحقیق، اعتماد به مراجع اقتصادی و قانونی دارای تأثیر قوی تر بر رشد اقتصادی است.

امروزه شاهد چک های برگشتی، ورشکستگی بنگاه های اقتصادی، بیکاری عدم انجام تعهدات اقتصادی و غیره که قریب به اتفاق زاییده ی رکود حاکم

طرح آمایش با برنامه های ملی که نمونه آن از سوی وزارتخانه ها مطرح و ابلاغ می شود و یا با برنامه های بخشی از جمله صنعت و کشاورزی هماهنگ است. وی اظهار کرد: نمی توان در برنامه ریزی منطقه ای متضاد حرکت کنیم یعنی آن کارشناس و متخصص باید نگاه کاملی به آن برنامه داشته باشند و در آن قالب، برنامه احیای سرزمین خود را ایجاد کنند و نمی توان بدون تطبیق با برنامه های بالادستی برنامه ای را برای آمایش سرزمین ایجاد کنیم که در این صورت این برنامه عقیم خواهد ماند.

وی اشاره کرد: به طور معمول در برنامه های ملی یکسری رویکردها و برنامه های کلی اعلام و یا اینکه محورهای توسعه مشخص و معرفی می شوند که با توجه به خواسته فضایی که برنامه ملی ایجاد می کند می توان با کمک طرح آمایش از مزیت های آن برای منطقه استفاده کرد.

شکیبایی با انتقاد از اجرای برنامه های بدون آینده نگری و به دور از نگاه کارشناسانه که امروز بستر مشکلات زیادی را فراهم کرده اند، اضافه کرد: به عنوان مثال در گذشته استان کرمان بر روی توسعه کشاورزی سرمایه گذاری کرده است و به گفته مسئولان، نزدیک به ۴۰ درصد اشتغال استان در حوزه کشاورزی است، امروز با وجود معضل خشکسالی و بحران آب توسعه کشاورزی را بدون توجه به سایر منابع دیگر در دستور کار گذاشته ایم، اکنون همین کشاورزی که روزی محور توسعه معرفی شده است، آسیب می بیند و لطمه می خورد.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه برنامه های ملی دستور العمل کلی برای کشور هستند که ممکن است برای همه مناطق قابل تطبیق نباشد، اظهار داشت: در اصول برنامه ریزی های منطقه ای تطبیق دادن منطقه با برنامه های ملی و استفاده از ظرفیت های ملی برای توسعه منطقه ای تعادل و توازن بخشی برای مناطق مورد نظر است.

وی افزود: در حال حاضر چیزی با عنوان برنامه آمایش سرزمین آماده نداریم که بخواهیم در مورد نتایج و دستاوردهای آن صحبت کنیم و فقط در مورد مطالعات آن می توان صحبت کرد که این مطالعات به چه شکل است و چه مسیری را دنبال می کند. وی اضافه کرد: اکنون استان کرمان یک مشاور دارد و با کمک آن قرار است مطالعات را تکمیل کنند و این مطالعات را در اختیار همه دستگاه ها قرار دهند. دکتر شکیبایی تصریح کرد: اتفاق مبارکی در حال افتادن است که درهای اقتصاد ایران باز می شود و سرمایه گذاران خارجی ورود می کنند که در استان کرمان هم بی تاثیر نیست اما باید ببینیم این سرمایه گذاری که از کشورهای خارجی برای سرمایه گذاری در ایران ورود می کند، هماهنگ با کدام برنامه و آمایش در استان هدایت می شود؟

وی اجرای طرح آمایش از سوی برنامه ریزان را برای تسهیل راه سرمایه گذاران داخلی و خارجی بسیار ضروری دانست.

بر اقتصاد کشور هستیم که منجر به کاهش سرمایه اجتماعی و به ویژه قابلیت اعتماد خواهد شد و بازسازی آن به راحتی با بسته های سیاستی اقتصادی میسر نخواهد بود بلکه زمانبر بوده و نیازمند نهادینه شدن مجدد هنجارهاست. اقتصاد مردمی با مشارکت بخش خصوصی و جمع آوری سرمایه های خرد در سطح جامعه می تواند به عنوان شاخصی از سرمایه اجتماعی تحت عنوان مشارکت و انسجام اجتماعی می تواند مورد آزمون قرار گیرد. دستگاههای اجرایی علی الخصوص اقتصادی و قانونی (پلیس، قضایی) استان بیشتر از سایرین بر افزایش قابلیت اعتماد و در نهایت توسعه تأثیر گذارند.

استادان محترم آقای مهندس رزم حسینی بارها به برخی از عوامل برآمده از سرمایه اجتماعی از جمله افزایش مشارکت مردم در عرصه های اقتصادی حتی با سرمایه خرد، رفع قوانین مزاحم و بوروکراسی اداری (در راستای افزایش اعتماد به دولت)، کارآفرینی، توجه به جوانان و یا تقویت مطالبه گری در مردم استان اشاره داشتند، و این جای بسی خوشحالی است که در رأس مدیریت استان شخصی قرار دارد که به درستی برخی خلأهای سرمایه اجتماعی استان را شناخته اند. آری بایستی همگی در راستای حفظ و ارتقاء سرمایه اجتماعی در استان و البته کشور کوشا باشیم تا با همیاری و مشارکت حداکثری بر پایه اهدافی مشترک گام های بلندی در جهت دستیابی به توسعه و اقتصاد مقاومتی در استان و کشور برداریم.

* کارشناس ارشد اقتصاد